

N:o 18.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1895, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse åt enskilde af ett invid Långträsk's jernvägsstation beläget område af Piteå kronopark i Norrbottens län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 16) meddelas, hurusom hos Kongl. Maj:t dels Jonas Lindqvist och Hanna Lindqvist, såsom innehafvare af gästgifveriet i Storlångträsk's by, anhållit att för uppförande af en filial till nämnda gästgifveri med jernvägshotell invid Långträsk's jernvägsstation å norra stambanan erhålla upplåtelse af mark från Piteå kronopark i Piteå socken och Norrbottens län, dels ock Ax. Collberg, Er. Mattsson och Johan Jönsson anhållit om upplåtelse af mark invid samma jernvägsstation för idkande af matvaruhandel och s. k. nykterhetsvårdshusrörelse; och hade på grund af särskilda remisser ej mindre domänstyrelsen än äfven jernvägsstyrelsen afgifvit utlåtanden, dervid domänstyrelsen bland annat anfört, att nämnda jernvägsstation vore belägen inom Piteå kronoparks område å det ställe, der stambanan skure Arjeplougs och Arvidsjaur's lappmarkskommuners utfartsväg till Piteå stad; att, då stationen på grund af denna sin belägenhet helt visst komme att blifva en medelpunkt för rörelse och affärsverksamhet, upplåtelse af mark invid stationen icke syntes böra medgifvas utan föregående utredning om de lokala förhållandena samt endast efter en på sådan utredning grundad plan för bebyggande af området närmast stationen; samt att med anledning deraf jägmästaren i Södra Piteå revir J. H. Borglind, enligt uppdrag af domänstyrelsen, upprättat en dylik plan jemte tillhörande beskrifning.

Vid sitt senast afgifna utlåtande i ärendet hade domänstyrelsen fogat berörda regleringsplan med beskrifning samt inhemtade yttranden från öfverjägmästaren i Norrbottens distrikt och Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län äfvensom ytterligare två, till domänstyrelsen ställda ansökningar om erhållande af tomtplatser å ifrågakvarande område.

Enligt nämnda regleringsplan hade tillsammans 40 tomtplatser med i allmänhet något mindre än en hektars ytvidd för hvarje blifvit utlagda å kronoparkens område invid jernvägsstationen samt å ömse sidor om jernvägen och landsvägen. Det till upplåtelse sålunda föreslagna område, hvilket delvis vore beväxt med skog och delvis bestode af myrmark, utgjorde, oberäknadt gator eller utfartsvägar, tillhopa 37,12 hektar. Nyssberörda plan hade öfverjägmästaren funnit ändamålsenlig och af beskaffenhet att med en mindre ändring kunna läggas till grund för blifvande upplåtelse.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade, enligt hvad af den kongl. propositionen vidare inhemtas, anført, att Långträsk's jernvägsstation, med hänsyn till sin belägenhet å en plats, der jernvägen skure en af Piteå lappmarks förnämsta utfartsvägar till kusten, helt visst komme att blifva medelpunkten för en ganska omfattande rörelse och affärsverksamhet. Då jernvägsstationen låge å kronoparkens område och det skulle blifva i väsentlig mån hämmande för den utveckling, som här vore att förvänta, om ej nödigt utrymme kunde vid stationen beredas, syntes den markupplåtelse, hvarom nu vore fråga, vara af ett viktigt allmänt intresse påkallad. För att effektivt främja uppkomsten å den ifrågakvarande orten af ett samhälle, som kunde blifva en medelpunkt för rörelsen och mäktigt af utveckling, syntes de ifrågasatta jordupplåtelseerna från kronoparken böra medgifvas för alltid under eganderätt, hvarvid dock icke borde förbises önskvärdheten deraf, att upplåtelseerna till en början skedde med vilkor, att viss byggnadsskyldighet inom förelagd tid fullgjordes, på det att tomtköp allenast i spekulationsändamål och utan verkligt uppsåt att bebygga den inköpta platsen måtte så vidt möjligt förhindras. På dessa och i öfrigt anförda skäl hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att de å jägmästaren Borglinds regleringsplan upptagna tomter måtte på vissa af Kongl. Maj:ts befallningshafvande angifna vilkor få af enskilde med eganderätt förvärfvas.

För egen del hade domänstyrelsen ansett, att upplåtelse af mark å kronoparken invid Långträsk's station vore af behovet påkallad för att möjliggöra en utveckling af den rörelse och affärsverksamhet, som derstädes, på sätt ofvan nämnts, vore att förvänta, likasom ock att denna upplåtelse borde ske under eganderätt, och hade styrelsen hemställt, att

det å omförmälda tomtregleringsplan upptagna område af Piteå kronopark, innefattande utom mark till utfartsvägen 37,12 hektar, måtte under vissa vilkor till bebyggande tomtvis upplåtas å enskilde.

Slutligen hade jernvägsstyrelsen, när jernvägsområdet blifvit utstakadt i sådan omfattning, att hinder icke mötte för möjligen erforderlig framtida utvidgning af bangården, förklarar sig icke hafva något att erinra mot den begärda tomtupplåtelsen.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att det å jägmästaren Borglinds ofvan omförmälda regleringsplan upptagna, invid Långträskis jernvägsstation belägna område af Piteå kronopark, innefattande utom mark till utfartsvägar 37,12 hektar, måtte från kronoparken afskiljas samt, fördeladt i tomter för bebyggande, åt enskilde med eganderätt upplåtas under iakttagande

att förslag till köpeskillning för de särskilda tomterna skulle samtidigt för alla tomterna uppgöras af vederbörande revirförvaltare och en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet utsedd lämplig person, hvarvid särskildt värde borde äsättas å tomt befintlig skog och särskildt värde sjelfva jorden;

att tomt måtte få af Kongl. Maj:ts befallningshafvande till pris motsvarande minst den sålunda föreslagna köpeskillningen upplåtas till den, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmälde sig till erhållande af sådan tomt och dervid erlade värdet för å tomten befintlig skog jemte minst en femtedel af köpeskillningen för jorden;

att den, åt hvilken tomt upplåtes, skulle vara skyldig att, under iakttagande af de särskilda föreskrifter, som med afseende å ett ordnadt bebyggande af stationssamhället kunde varda honom af Kongl. Maj:ts befallningshafvande vid upplåtelsen meddelade, inom två år från upplåtelsen hafva å tomten påbörjat samt inom ytterligare tre år fullbordat boningshus, salubod eller annan dermed jemförlig byggnad, vid äfventyr, om det försummades, att tomtinnehafvaren skulle vara sin rätt till tomten och den därför erlagda andel af köpeskillningen förlustig;

att tomtinnehafvare, så snart han inom den förelagda tiden af fem år fullgjort hvad honom i fråga om tomtens bebyggande åläge, skulle vara skyldig erlägga återstoden af köpeskillningen vid enahanda påföljd för uraktlåtenhet häraf, som för försummad byggnadsskyldighet vore stadgad; samt

att, sedan byggnadsskyldigheten blifvit behörigen fullgjord och köpeskillningen till fullo guldits, köpebref å tomt måtte få af Kongl. Maj:ts befallningshafvande för tomtinnehafvaren utfärdas;

dels ock att köpeskillingen för tomterna måtte få på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna proposition blifvit hänvisad, har emot densamma icke haft något att erinra, hvadan utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
